

En kejs kan redde liv

I en akut situation er det vigtigt, at man har viden og det rette udstyr. Det mener skipper Jan Trane, og han ved, hvad han snakker om. Nu har han fået lavet en kejs, så det bliver lettere at bjærge en mand, der er faldet over bord.

- Når ens bedste ven og kammerat ryger ud over siden, så taber man let fatningen og kommer ud af balance. Man kan blive så febrilsk og rystet, at en dagligdags ting som at slå en knude bliver et stort problem. For tanken om, at man risikerer at sætte en mand til, påvirker folk, så de kan fræse rundt uden at lave noget som helst fornuftigt og bare tænker: "Hvad gør jeg nu?".

Sådan forklarer Jan Trane alle de svære ting, der følger med, når uheldet er ude.

Jan Trane er skipper på bomtrawleren BRIAN KENT L76. Han og den øvrige besætning på skibet fik sig en alvorlig forskrækkelse, da en af folkene faldt over bord i januar.

Oplevelsen er voldsom nok i sig selv, men den har sat sig ekstra dybt i Jan Trane, fordi skibet var så uheldig at miste en mand for 3-4 år siden. Som han udtrykker det:

- Det kommer man aldrig over.

Tiden er altafgørende

- Vi tror alle sammen, at ulykken ikke rammer os. Allerhøjst så rammer det naboen. Det kommer fuldstændig bag på folk – men den dag det rammer dig, så skal du være forberedt. For når uheldet er ude, så skal der handles. Tiden er altafgørende, for taxameteret tæller, og det går stærkt!

Det fortæller Jan Trane, og han understreger videre:

- Derfor skal udstyret være lige ved hånden og til at bruge. Det er lettere at få fat i manden absolut med det samme. Jo længere tid en mand ligger i vandet, jo flere kræfter sætter han til. Og hvis han først er drevet væk fra skibet, så er risikoen for at han går til blevet mangedoblet, for det bliver vanskeligere at redde ham. Tid, viden og det rette udstyr – det kan redde menneskeliv!

Det er faktisk sværere end som så at bjærge en granvoksen mand indenbords. Ud over hans vægt, skal man også lægge gummitøj, vådt tøj og udstyr til. Og hvis manden samtidig er blevet afkræftet, så kræver det en del ekstra.

To mand var ikke nok til at få bjærget Jan Tranes ven. Det var først, da en tredje mand kom til, at det lykkedes dem at få ham reddet op af vandet.

Skippers løsning

Uheldet har sat en del tanker i gang hos skipper Jan Trane. Han har bl.a. fået lavet en kejs til at redde folk op af vandet med. Den er placeret bag styrehuset, så den er lige til at få fat i og bruge.

Kejsen ligner et stort sommerfuglenet. Der er monteret en strop på den, og ved hjælp af spillet kan man hive en mand sikkert om bord igen. Kejsen er lavet af Thyborøn Skib og Motor A/S, og den koster omkring 1.500,-.

Man kan naturligvis også kaste redningskransen ud, men den kan ikke bruges til at fange en mand med eller til at hive ham om bord med. Redningskransen kræver nemlig, at den overbordfaldne selv kan komme i den.

Der findes også en norsk model kaldet Rescue-Sling. Den består af en stang og en løkke til at fange folk med. Og lige som kejsen, bruger man den til at hive en mand om bord med – både når han er udmattet, og også hvis han er bevidstløs.

Jan Trane peger også på, at der er forskellige andre ting, man kan gøre, hvis en mand falder over bord:

- Man kan fx bruge et Markus-net - men det hjælper ikke, hvis manden er udmattet.

Man kan fx også smide sin redningsflåde over bord og evt. sætte en mand i den, som kan hjælpe den overbordfaldne op i flåden. Men spørgsmålet er, om der er tid til det.

HURTIG HJÆLP ER DOBBELT HJÆLP

Sekunderne er kostbare, når man ligger i det kolde vand, og kræfterne fosser ud af kroppen. Derfor skal alle om bord vide nøjagtig, hvad de skal gøre.

- Hurtig hjælp er dobbelt hjælp! For når du ligger i vandet, bliver du hurtigt udmattet og hjælpeløs, og dine kræfter forsvinder, så du kan have svært ved at bjærge dig ved egen hjælp. Så dur det ikke, hvis kollegerne går i panik, fordi de ikke ved, hvad de skal stille op. Hvis de først skal til at tænke over det, når situationen opstår, så kan det være for sent – særligt hvis det er dårligt vejr.

Så klart og utvetydigt udtrykker skipper Jan Trane den situation, der opstår, når en mand falder over bord. Derfor har han følgende råd til andre fiskere:

- Det er meget nødvendigt, at alle ved, hvad de skal gøre, hvis uheldet indtræffer. Hvilke muligheder har vi for at fange ham? Hvor ligger redningsudstyret? Hvem henter det? Og hvem holder øje med ham, der ligger i vandet osv.? Alt i alt så er det nødvendigt med en form for rednings-procedure, så hver mand ved, hvad han skal gøre.

FAKTABOKS - SKIPPERS GODE RÅD

Spørg dig selv:

- Er du klar til at bjærge en mand øjeblikkelig?
- Har du det redningsudstyr, der skal til?
- Hvor ligger udstyret?
- Ved du lige nøjagtig, hvad du skal gøre og hvordan?
- Hvem holder øje med ham, der ligger i vandet?

MAND OVER BORD

En erfaren fisker blev ramt af bommen og slået ud over siden på skibet. Heldigvis blev han bjærget om bord af sine tre kolleger.

Det var fuldstændig stille vejr, da bomtrawleren BRIAN KENT L76 sejlede ud fra Thyborøn. Efter fire timers sejlads begyndte besætningen at sætte grejer ud.

- Jeg har advaret så mange i mine dage. Så da skipper spurgte, om vi var klar, tjekkede jeg lige, om bommen gik klar. Ja, svarede jeg, men jeg overså noget tovværk bag mig, og det slog mig ind i lønningen. Det var rent held, at jeg dernæst fløj ud over siden, for sådan en bom på 5-7 tons stopper ikke, når først den er i sving. Hvis jeg ikke var røget ud, ville jeg nok være blevet alvorligt kvæstet.

Sådan husker John Pedersen den 11. januar i år.

Bevarede roen

John Pedersen blev rykket med ned under vandet og kom til at sidde fast i den tamp, der slog ham ud over siden sammen med garnet.

- Jeg var langt under vandet, og jeg kan huske, at jeg tænkte, at nu må der ikke gå panik i mig. Og så holdt jeg mig for næsen, for det giver et halvt minut mere at give af. Samtidig arbejdede jeg som en gal for at komme fri. Det lykkedes, og så trak jeg mig i armgang i garnet tilbage til skibet, fortæller han og fortsætter:

- Nu skal der ske noget, råbte jeg til de andre, for jeg kunne mærke, at jeg tabte kræfterne. De fik heldigvis fat i min ene arm og hev mig op på dækket. Så gik jeg ind og tog et varmt bad og kravlede til køjs. Om natten frøs jeg ad Pommeren til – det var nok både chokket, og fordi jeg var blevet underafkølet.

Da BRIAN KENT kom i havn igen lørdag middag, blev John Pedersen kørt på Esbjerg Centralsygehus – bl.a. fordi han havde ondt i benet. Her opdagede sygeplejersken, at hans blodtryk lå foruroligende højt, nemlig over 200. Det var muligvis en efterreaktion.

Efter uheldet har John Pedersen været ude at fiske igen. Skibet har fået lavet en kejs, og besætningen er også i gang med at lave en rednings-procedure. Hermed er de bedre rustet, såfremt uheldet igen skulle være ude

Artiklen har været bragt i Fiskeri Tidende under "Miljø og sikkerhed"